‘Verandering is vooral leuk als je het zelf doet, anders is het spannend’

01-10-2019 11:00

Mijn gesprek met Stefan Leijnen vindt plaats op zijn nieuwe werkplek: de Hogeschool Utrecht waar hij sinds kort als lector Artificial Intelligence werkzaam is. Niet bijster geholpen door de data van mijn routeplanner kom ik uiteindelijk na lang rondrijden en zoeken op mijn bestemming aan om met Stefan kennis te maken en hem te spreken over Data-Driven Creativity.

Leijnen grapt dat zijn nieuwe functie beter klinkt in het Engels, want dan mag hij zichzelf professor noemen. Leijnen vervolgt echter serieus: “Eigenlijk is Machine Learning een betere term dan Artificial Intelligence (AI). Machine Learning gaat over zichzelf verbeterend algoritmes, lerende systemen dus. Het is een belangrijke driver voor de huidige aandacht voor AI.”

“Er ligt momenteel een brede economische en maatschappelijke focus op digitale transformatie, en met ons onderzoeklectoraat willen we daar op vooruitlopen. AI-technologie heeft voor verschillende toepassingsgebieden een ondersteunende rol, maar wij doen ook onderzoek naar AI-technologie zelf. Technologische vernieuwing is met AI vaak al vraaggestuurd vanuit de praktijk, omdat het krachtige oplossingen biedt en tegelijkertijd data nodig heeft die in de praktijk wordt verzameld.”

Leijnen begon zijn carrière als student psychologie aan de UvA met een interesse voor de processen die plaatsvinden in de hersenen. Daar kwam hij al vroeg in aanraking met AI, en de mogelijkheid om er experimentele filosofie mee te doen naar onderwerpen als autonomie, creativiteit en bewustzijn. “Sinds de opkomst van de computer zijn we in staat om theorieën te bouwen waarbij we nadenken over de werking van het brein. Dat kunnen we nu ook in de praktijk brengen. Daarmee kunnen we nu eindelijk experimenteel onderzoeken waar we al sinds het begin van de filosofie over nadenken. En hoewel ik mezelf niet als nerd zou

omschrijven heb ik daarmee zeker een liefde voor de schoonheid en elegantie van techniek ontwikkeld."

"Ik ben gefascineerd door de esthetiek en ethiek van software. Tech kan echt mooi zijn, maar wanneer we nieuwe vormen van interactie tussen mens en techniek creëren komt ook ethiek om de hoek kijken. Veel moderne AI-technologie is ontwikkeld bij advertentiebedrijven als Google en Facebook. Ethiek is minder belangrijk bij het verkopen van advertenties dan voor veel toepassingen waar AI nu voor wordt ingezet, zoals zelf-rijdende auto's en medische toepassingen."

Leijnen plaatst de ontwikkelingen in een breder perspectief: "Er komen meer en meer bedrijven die effectiever kunnen produceren door AI. Hoe ga je daar als traditionele partij mee om en hoe concurreer je met die bedrijven? Over vijf jaar kan er best een bedrijf zijn dat teksten kan schrijven tegen een fractie van de huidige kosten. Daar moet je op anticiperen."
Hoe je de weg kan vinden in die nieuwe wereld, daar heeft Leijnen ook wel een idee over: "Ga kijken bij startups en incubators en vraag mee te kijken met wat die nieuwe bedrijven aan het doen zijn. Kijken is risicoloos, en je kunt er veel leren en zo de markt verkennen. Die bedrijven staan juist te trappelen om met bestaande bedrijven in contact te komen."

Naast het lectoraat is Leijnen the *founding father* van het Asimov Instituut waar op projectbasis onderzoek gedaan wordt op het snijvlak tussen machine learning en creativiteit, waarbij wordt samengewerkt met studenten en kunstenaars. Als het gaat om de creatieve sector waar de uitgeverij in zit, dan ziet Leijnen wel ontwikkelingen, maar nog niet zo vergaand als sommigen wellicht vrezen. "AI is vooral syntactisch sterk en heeft moeite met semantiek, dus op dit moment zie ik voornamelijk toepassingen die helpen bij het schrijven van goede teksten en het automatisch maken van teksten op basis van vaste templates. Menselijke schrijvers zal het dus niet snel gaan vervangen - er komt geen 'genereer roman'-knop, in ieder geval niet op de korte termijn. Maar tegelijkertijd gaan ontwikkelingen wel erg snel en worden de algoritmes steeds beter. De toekomst van voorspellende algoritmes laat zich moeilijk voorspellen."

Op inct.spiratie zal Stefan Leijnen ons meenemen naar de toekomst en naar de rol van AI in het creatieve proces. Dat zal hij doen aan de hand van praktische voorbeelden en daarbij zal hij wel wat vergezichten schilderen die *food for thought* kunnen zijn.

Inct.spiratie is het najaarsevent van inct. Op 20 november vindt de editie 2019 plaats over data driven publishing. Naast closing keynote Stefan Leijnen zijn er nog vier sprekers die u helemaal bijpraten over dit onderwerp.

Meer informatie en direct aanmelden

David Huijzer